

ประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

เรื่อง มาตรการควบคุมการรับฝากหรือรับขนส่งของโดยสารผู้โดยสาร
ของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมมิให้สมาชิกลูกเรือของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศใช้สถานะหรือสิทธิในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรับฝาก หรือรับขนส่งของ สินค้า หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น อันไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ อันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัย และการรักษาความปลอดภัยการบิน การลักลอบนำเข้าส่งออกยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบการกำกับดูแลการบินพลเรือนของประเทศ อาศัยอำนาจตามข้อ ๗ (๑๑) ของข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๒๗ ว่าด้วยการปฏิบัติการของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เรื่อง มาตรการควบคุมการรับฝากหรือรับขนส่งของโดยสารผู้โดยสารของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ” หมายความว่า ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“สมาชิกลูกเรือ” (Crew Member) หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศให้ปฏิบัติหน้าที่ในอากาศยานในช่วงเวลาปฏิบัติหน้าที่การบิน เช่น นักบิน นายช่าง พนักงานอำนวยความสะดวก และพนักงานต้อนรับในอากาศยาน

“สัมภาระของสมาชิกลูกเรือ” หมายความว่า สัมภาระและสิ่งของที่สมาชิกลูกเรื่อนำขึ้นอากาศยาน หรือผ่านช่องทางสำหรับสมาชิกลูกเรือ ไม่ว่าจะเป็นสัมภาระติดตัว (Carry-on Baggage) และสัมภาระลงทะเบียน (Checked Baggage)

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ข้อ ๔ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมสัมภาระของสมาชิกลูกเรือ (Crew Baggage Control) เพื่อป้องกันการใช้สิทธิหรือสถานะของการเป็นสมาชิกลูกเรือในการรับฝาก รับขนส่ง หรือนำส่งของ สินค้า หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น อันไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

หรือไม่ได้รับมอบหมายจากผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ไปกับอากาศยาน โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยมาตรการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสิ่งของที่สมาชิกลูกเรือสามารถนำไปกับอากาศยานได้ โดยให้จำกัดเฉพาะสิ่งของที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นของใช้ส่วนตัวตามสมควร

(๒) กำหนดน้ำหนัก จำนวน ขนาดสูงสุดของสัมภาระ หรือมูลค่าสูงสุดของสิ่งของที่สมาชิกลูกเรือสามารถนำไปกับอากาศยานได้ รวมทั้งหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ

(๓) กำหนดข้อห้ามมิให้สมาชิกลูกเรือใช้สิทธิหรือสถานะของการเป็นสมาชิกลูกเรือเพื่อรับฝาก รับขน รับหิ้ว นำส่ง หรืออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า พัสดุ หรือสิ่งของให้แก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศมอบหมาย

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตสำหรับการนำสิ่งของที่อยู่นอกเหนือหลักเกณฑ์ตาม (๑) หรือ (๒) ไปกับอากาศยาน รวมทั้งกำหนดผู้มีอำนาจอนุญาต วิธีการพิจารณา และการจัดเก็บหลักฐานการอนุญาตเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

(๕) กำหนดให้สมาชิกลูกเรือมีหน้าที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบสัมภาระและสิ่งของที่นำไปกับอากาศยาน รวมทั้งเปิดเผย สำแดง หรือเปิดสัมภาระเพื่อการตรวจค้น เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กำหนดให้มีการตรวจสอบสัมภาระและสิ่งของของสมาชิกลูกเรือตามหลักการบริหารความเสี่ยงตามข้อ ๖ และให้มีการบันทึกผลการตรวจไว้เป็นหลักฐาน

(๗) กำหนดให้มีการดำเนินการสอบสวนและมาตรการทางวินัยเมื่อพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกลูกเรือฝ่าฝืนมาตรการตามประกาศนี้ รวมทั้งกำหนดให้รายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงานเมื่อสำนักงานร้องขอ

ข้อ ๕ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องกำหนดมาตรการตามประกาศนี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารจัดการ (Management System) โดยอย่างน้อยต้องรวมอยู่ในระบบควบคุมติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ (Compliance Monitoring System) และระบบการจัดการด้านนิรภัย (Safety Management System) รวมทั้งมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อให้มีการประเมินความเสี่ยง การตรวจติดตาม การดำเนินการแก้ไข และการติดตามผลการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๖ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีระบบตรวจสอบสัมภาระของสมาชิกลูกเรืออย่างเหมาะสมตามหลักการบริหารความเสี่ยง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การตรวจค้นสัมภาระก่อนหรือหลังการปฏิบัติหน้าที่

(๒) การสุ่มตรวจสอบสัมภาระโดยไม่แจ้งล่วงหน้า (Random Screening)

(๓) การตรวจค้นเพิ่มเติม (Secondary Screening) สำหรับกรณีมีเหตุอันควรสงสัย

(๔) การใช้เครื่องเอกซเรย์หรืออุปกรณ์ตรวจอื่นตามความเหมาะสม

(๕) การตรวจค้นโดยเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๖) การตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานแสดงที่มาของสิ่งของเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย

“การตรวจค้นเพิ่มเติม (Secondary Screening)” ตามข้อนี้ หมายความว่า การตรวจค้นสมาชิกลูกเรือหรือสัมภาระของสมาชิกลูกเรือเพิ่มเติมจากการตรวจค้นตามปกติของผู้ดำเนินการสนามบิน โดยอาศัยการประเมินความเสี่ยง (Risk-Based Screening) การสุ่มตรวจ (Random Screening) หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย (Targeted Screening)

ข้อ ๗ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เพื่อป้องกันการรับฝาก การรับหิ้ว หรือการรับขนส่งสิ่งของของบุคคลอื่นโดยสมาชิกลูกเรือ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ที่อาจเกิดจากการรับฝาก รับหิ้ว หรือรับขนส่งสิ่งของของบุคคลอื่นโดยมิชอบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และจัดให้มีมาตรการควบคุมและลดความเสี่ยงที่เหมาะสมตามผลการประเมิน รวมทั้งทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของระดับความเสี่ยงหรือเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การฝึกอบรมสมาชิกลูกเรือเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับข้อห้ามและมาตรการตามประกาศนี้ รวมทั้งความรับผิดชอบตามกฎหมาย ความรับผิดชอบทางวินัย ความเสี่ยงด้านการรักษาความปลอดภัยการบิน และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการฝ่าฝืน

(๓) กำหนดให้มีระบบการรายงานข้อมูลหรือเบาะแสเป็นการลับ (Confidential Reporting) เพื่อให้สมาชิกลูกเรือสามารถแจ้งเบาะแสการรับฝาก รับหิ้ว หรือรับขนส่งสิ่งของของบุคคลอื่นหรือแจ้งพฤติกรรมที่น่าสงสัยได้ โดยต้องกำหนดมาตรการรักษาความลับและคุ้มครองผู้แจ้งข้อมูลโดยสุจริต มิให้ได้รับผลกระทบหรือถูกกลั่นแกล้ง

(๔) การสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อพบเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งเบาะแสว่าสมาชิกลูกเรืออาจฝ่าฝืนมาตรการตามประกาศนี้ โดยต้องกำหนดขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐาน การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง การประเมินความเสี่ยง การกำหนดมาตรการระงับความเสี่ยง และการดำเนินการแก้ไขหรือการดำเนินการทางวินัยตามระเบียบของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ รวมทั้งจัดเก็บผลการสอบสวนไว้เพื่อการตรวจสอบ

ข้อ ๘ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีระบบการตรวจติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรการตามประกาศนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการดังกล่าวได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผล โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การตรวจติดตามภายใน (Internal Audit) อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนมาตรการตามประกาศนี้

(๒) การกำหนดและติดตามการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง (Corrective Action)

(๓) การจัดเก็บผลการตรวจติดตามและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สำนักงานตรวจสอบได้

(๔) การรายงานผลการตรวจติดตามภายในต่อผู้บริหารของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ และจัดส่งผลการตรวจติดตาม รายงานการตรวจ เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานเมื่อสำนักงานร้องขอ

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสมาชิกลูกเรืออาจกระทำการฝ่าฝืนมาตรการตามประกาศนี้ หรือมีพฤติกรรมที่อาจเป็นความผิดตามกฎหมายการเดินอากาศ กฎหมายศุลกากร กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือกฎหมายอื่นที่อาจกระทบต่อความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยการบินหรือการฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ประเมินความเสี่ยงและพิจารณาดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยการบินหรือการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งอาจรวมถึงการระงับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกลูกเรือเป็นการชั่วคราวในระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริง

(๒) รายงานต่อสำนักงานโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่การกระทำหรือพฤติกรรมดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยการบินหรือการฝ่าฝืนกฎหมาย

(๓) ให้ความร่วมมือกับสำนักงานและหน่วยงานของรัฐของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการตามกฎหมาย

ข้อ ๑๐ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องกำหนดมาตรการตามประกาศนี้ไว้ในข้อบังคับการทำงานหรือระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลขององค์กร และให้สมาชิกลูกเรือทุกคนรับทราบ และลงนามรับทราบ รวมทั้งกำหนดให้การฝ่าฝืนมาตรการตามประกาศนี้เป็นการกระทำผิดวินัยร้ายแรงตามระเบียบของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ และดำเนินการทางวินัยโดยเคร่งครัดตามความร้ายแรงของการกระทำโดยทันที

ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาหรือการดำเนินการตามกฎหมายอื่นและไม่ตัดอำนาจของสำนักงานในการดำเนินมาตรการทางอาญาหรือมาตรการปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

ข้อ ๑๑ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีการทบทวน ปรับปรุง และบังคับใช้ คู่มือการปฏิบัติการ (Operations Manual: OM) แผนการรักษาความปลอดภัยของผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Aircraft Operator Security Programme: AOSP) ระเบียบปฏิบัติมาตรฐาน (Standard Operating Procedures: SOPs) และเอกสารควบคุมการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้สอดคล้องกับประกาศนี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๒ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดเก็บบันทึก รายงาน และเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจค้น การสุ่มตรวจ การสอบสวนข้อเท็จจริง และการดำเนินการ

ทางวินัยตามประกาศนี้ไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่จัดทำ และต้องพร้อมแสดงหรือส่งมอบต่อสำนักงานเมื่อสำนักงานร้องขอ

ข้อ ๑๓ สำนักงานจะตรวจสอบการปฏิบัติตามประกาศนี้ในการตรวจเพื่อการออกใบรับรองหรือต่ออายุใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ การตรวจติดตาม หรือการตรวจเฉพาะกรณี เพื่อประเมินว่าผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศได้กำหนด นำไปปฏิบัติ และรักษาไว้ซึ่งมาตรการตามประกาศนี้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผล หากพบข้อบกพร่องหรือการไม่ปฏิบัติตาม สำนักงานอาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

พลอากาศเอก มนิต ชวนะประยูร

ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย